

Spojrzenie w kwietniowe niebo 2020

„Kiedy w kwietniu słońko grzeje, wtedy nikt nie zubożeje”

To przysłowie niestety pasuje nie tylko na *Prima Aprilis*, ale wyraża przy okazji naszą nadzieję na prawdziwą wiosenną i słoneczną aurę. Tęsknimy bardzo za takimi dniami, które powinny nam wynagrodzić tegoroczne wietrzne dni zimowe. Dlatego ogromnie pocieszającym będzie fakt, iż w tym miesiącu **Słońce** nadal systematycznie wznosi się coraz wyżej ponad równik niebieski tak, że w kwietniu, w Małopolsce przybędzie dnia dokładnie 105 minut. Łatwiej też będzie się nam przyzwyczaić na dobre do czasu letniego, bowiem w środę 1 IV **Słońce** wschodzi o godz. 6.16, a zachodzi o 19.12. Natomiast w ostatnim dniu miesiąca wschód **Słońca** nastąpi już o 5.17, a zachód dopiero o 19.58, zatem ostatniego kwietnia dzień będzie trwał 14 godzin i 41 minut; będzie już dłuższy od najkrótszego dnia roku aż o 6 godzin i 36 minut, ale jeszcze krótszy o 102 minuty od tego najdłuższego, czerwcowego dnia.

Jeśli spojrzymy do kart historii, to stwierdzimy iż 59 lat temu, w dniu 12 kwietnia 1961 roku odbył się lot Jurija Gagarina po orbicie satelitarnej Ziemi, który odbił się szerokim echem na całym świecie, zaś między innymi w Niepołomicach spowodował znaczny wzrost zainteresowań Kosmosem, czego efektem było założenie w tymże roku przez Pana Zdzisława Słowika Stacji Obserwacyjnej - obecnie Młodzieżowego Obserwatorium Astronomicznego w przebudowie.

A na niebie przez cały miesiąc będziemy notować niestety raczej niską aktywność magnetyczną **Słońca**, bowiem nasza gwiazda znajduje się nadal w fazie minimum aktywności tzw. jedenastoletniego cyklu. Najczęściej liczba Wolfa, czyli liczba grup plam i pojedynczych plam na tarczy **Słońca**, wynosić będzie co najwyżej kilka, a zwykle zero. Tak niska aktywność **Słońca** powoduje, że nie chroni ono nas swym polem magnetycznym przed silnym i przenikliwym promieniowaniem pochodzącym z centrum naszej Galaktyki. To promieniowanie powoduje szybkie mutacje *koronowirusa*, co prawdopodobnie komplikuje walkę służby zdrowia z pandemią. Wypada nam tylko czekać na przebudzenie aktywności **Słońca**, bowiem w dniu 19 kwietnia o godz. 23.39, wstępuje ono w znak *Byka*. Ponadto, jak corocznie, 22 kwietnia będziemy obchodzić Światowy Dzień **Ziemi** – zatem patrząc w niebo nie zapominajmy o naszej Błękitnej Planecie - Planecie i jej mieszkańcach, którzy obecnie są obiektem specjalnej troski!

Jeśli chodzi o **Księżyc**, to w ostatniej dekadzie miesiąca nie będzie nam przeszkadzał w nocnych obserwacjach nieba, bowiem kolejność faz **Księżycy** w kwietniu będzie

następująca: pierwsza kwadra 1 IV o godz. 12.21, pełnia 8 IV o godz. 04.35, ostatnia kwadra 15 IV o godz. 00.56, nów 23 IV o godz. 04.26 i pierwsza kwadra 30 IV o godz. 22.38. Ponieważ pełnia **Księżyc**a w dniu 8 IV będzie pierwszą wiosenną pełnią po 21 III, więc niedziela 12 IV będzie *Niedzielą Wielkanocną*, zgodnie z przepisem ustanowionym na Soborze Nicejskim w 325 roku. Najbliżej **Ziemi** (w perygeum) znajdzie się **Księżyc** 7 IV o godz. 20, a najdalej od **Ziemi** (w apogeum) będzie 20 IV o godz. 21. Ponadto **Księżyc** w swej wędrówce po nieboskłonie zakryje planety karłowate: 14 IV o północy **Plutona**, a 26 IV o godz. 13 **Wesetę**. To drugie zjawisko będzie u nas widoczne przy użyciu lunety.

Jeśli zaś chcemy obserwować planety, to **Merkurego** będzie można zobaczyć bardzo nisko nad horyzontem na porannym niebie przez dwie pierwsze dekady kwietnia, na niespełna godzinę przed wschodem **Słońca**, potem skryje się w jego promieniach, by pojawić się w połowie maja na wieczornym niebie. **Wenus** króluje niezagrożona przez cały miesiąc na wieczornym niebie tak, aby 28 IV wieczorem osiągnąć maksimum tegorocznego blasku. Polecam obserwatorom tę wieczorną ekspozycję **Wenus**. Czerwonawy **Mars** i olbrzymy gazowe **Jowisz** i **Saturn** wschodzą w kwietniu dopiero po północy, a zatem będą nam dostępne do obserwacji tylko w drugiej połowie nocy. Planetę **Uran** możemy obserwować przez pierwsze trzy tygodnie kwietnia na wieczornym niebie w gwiazdozbiornie *Barana*, potem skryje się w promieniach zorzy wieczornej. **Neptun** przebywa w *Wodniku*, a możemy go obserwować przez lunetę rankiem, krótko przed świtem. W dniu 19 IV zbliży się do tej planety **Księżyc** na odległość 4 stopni. Wtedy niestety będzie już bardzo jasno.

Od 15 do 25 kwietnia promieniają meteory z roju kwietniowych *Lirydów*. Radiant meteorów leży w pobliżu *Wegi*, najjaśniejszej gwiazdy w gwiazdozbiornie *Liry*. Maksimum aktywności (do 30 przelotów na godzinę) przypada na noc 22/23 kwietnia. W tym roku warunki do ich obserwacji są bardzo dobre, **Księżyc** będzie w nowiu.

Do Słońca zbliża się kometa C/2019Y4 (*Atlas*), obecnie w gwiazdozbiornie Wielkiej Niedźwiedzicy, a być może w maju będzie ona widoczna gołym okiem.

Oto tylko najważniejsze zjawiska na niebie, które polecałbym do obserwacji przy okazji wiosennych spacerów oczywiście przy bezchmurnym niebie, czego wszystkim Państwu serdecznie życzę, jednocześnie przypomnijmy nie tylko dla utrudzonych rolników optymistyczne staropolskie przysłowie:

„Gdy w końcu kwietnia deszcz porosi, błogostawieństwo polom przynosi”